

Nytt nettbasert kurs i medisinsk etikk

– Dette er viktige filmer og problemstillinger som angår alle, sa Reidun Førde under lanseringen av nettkurset om medisinsk etikk i Filmens hus i januar.

For å øke bevisstheten om medisinsk-etiske problemstillinger og lære å håndtere etiske dilemmaer på en systematisk og grundig måte, har Legeforeningen og Seksjon for medisinsk etikk ved Universitetet i Oslo, utarbeidet et nettbasert kurs i klinisk medisinsk etikk. Forfatterne av kurset er lege og professor Reidun Førde og lege og forsker Reidar Pedersen.

Leger og helsepersonell blir ofte utfordret på vanskelige dilemmaer. De etiske vurderingene som gjøres av leger får ikke bare betydning for den enkelte pasient, men også for pårørende og samfunnet. Etiske problemstillinger i medisinen angår oss alle.

Legeforeningen har derfor gjort kurset gratis tilgjengelig for alle via Legeforeningens nettsider. Læringsressursene kan altså brukes av alt helsepersonell.

Nettkurset består av tre kortfilmer, interaktive øvelser og fem kapitler som omhandler utvalgte temaer. Filmen *Sammensvergelsen* tar opp bruk av tvang og pårørendes rolle i medisinerings av psykisk syke. Filmen *Under overflaten* skildrer en mor med en datter som har ligget i koma i sju år etter en drukningsulykke. Hva er livsforlengende behandling? Når er en pasient døende? *Bak stengte dører* skisserer ulike posisjoner i tilnærmingen til en feildiagnose stilt 30 år tilbake i tid. Filmen viser uenighet mellom to leger. – Alle filmene fremstiller etiske dilemmaer som krever refleksjon og tiltak, sier Førde.

Hva er kompetanse i medisinsk etikk?

Kompetanse i medisinsk etikk kan defineres som evne til å identifisere, analysere og håndtere etiske problemer. I kurset fokuseres det på etiske problemer i klinikken. Etikk kan også defineres som systematisk refleksjon over verdimeslige spørsmål. I en slik systematisk refleksjon er sortering av

sentrale begreper avgjørende. Hva vil for eksempel begreper som nytte, pasientens beste, rettferdighet, respekt for pasientautonomi, samtykkekompetanse, og god praksis bety i den konkrete situasjonen? For å kaste lys på hvor ulikt begreper kan tolkes har kurset tatt i bruk kasuistikker, interaktive øvelser som vender begreper i ulike kontekster og tre kortfilmer. Modellen er utviklet av Seksjon for medisinsk etikk, UiO, og er en trinnvis analysemodell som har til hensikt å kartlegge ulike sider ved et etisk dilemma.

Ta en titt på Legeforeningens nettkurs i etikk: <http://nettkurs.legeforeningen.no/course/view.php?id=34>

Logg på som gjest.

Utvikling av kurset

En arbeidsgruppe bestående av Reidun Førde og Reidar Pedersen, Hans Kristian Flaatten fra Norsk anestesilogisk forening, Karsten Kehlet fra Norsk forening for allmennmedisin og Trond Markestad fra Rådet for legeetikk, har utarbeidet kasuistikken som brukes i filmene. Karsten Hytten, også fra Rådet for legeetikk, har bidratt på filmen om psykiatri. Reidun Førde og Reidar Pedersen har skrevet tekstene og utarbeidet oppgavene. Manus og regi av filmene er ved Piotr Kuzinski. *Sammensvergelsen* var blant de nominerte filmene på kortfilmfestivalen i 2009 og oppnådde hederlig omtale.

Hvordan bruke kurset

Nettkurset kan tas av den enkelte lege og er godkjent med 18 timer i spesialistutdanningen. Deler av kurset kan også benyttes i gruppeundervisning. Filmene er tilgjengelige for alle som ønsker å bruke dem for eksempel i foredrag eller annen undervisning av leger, studenter eller annet helsepersonell. Dette er altså ikke bare et kurs, men også et knippe læringsressurser som

Torunn Janbu, Reidun Førde og Guro Birkeland deltok på lanseringen av nettkurset i medisinsk etikk. Foto Ellen Juul Andersen

kan brukes på mange måter. Bare de som skal ha kursbevis må betale kursavgift.

Godt mottatt

Nettkurset fikk god mottakelse blant de som var tilstede på lanseringen. – Som barnelege opplever jeg mange etikkdiskusjoner. Legene har nå fått en metode for å drøfte etikk. Derfor er dette kurset spesielt verdifullt ved at legene kan tilnærme seg etiske spørsmål på samme måte som andre faglige spørsmål, sa Trond Markestad. Guro Birkeland, generalsekretær i Norsk Pasientforening og lege og jurist, sa at det er viktig at gode holdninger og bevisste valg styrer de beslutninger som fattes. Birkeland var også opptatt av at økt regelstyring ikke må gi unnvikenhet og frykt for å bruke det medisinske skjønn. – Der «frykt» for jussen og usikkerheten får styre, blir pasientens beste satt til side. Helsepersonell blir redd for å gjøre noe galt, de glemmer å gjøre det riktige, sa hun.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Stillbilde fra *Sammensvergelsen*

Stillbilde fra *Under overflaten*

Stillbilde fra *Bak stengte dører*. Alle foto Kuzinski/Lee/Knutsen – Interfilm